

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Čez leto dni.

Te dni se bodo po vsej državi spominjali usodnega 25. julija 1934. Bratormorna roka je pretrgala nit življenja možu, ki si je stavil nalogo, da uveljavi našo državo v osrčju Evrope v političnem in gospodarskem oziru. Kakor je slovenski narod v vsakem času obsojal politične umore kot popolnoma nesposobna sredstva v dosegu gotovih političnih ciljev, tako smo mi koroški Slovenci pred letom atentat na kanclerja Dollfussa iz vsega srca obsodili. Obsodba tega umora pa nam koroških Slovencev ni bila samo lepa gesta, ki bi bila mogoče trenutno umestna, marveč notranja duhovna in duševna zadeva. Mi smo tej obsodbi dali tudi vidnega izraza z vsem zadržanjem pri državljanski vojni, ki je sledila umoru kanclerja in se v veliki meri odigrala na Koroškem.

Mesec julij lanskega leta je bil vsem onim, ki so nam Slovincem predbacivali iredento, ki so pri vsaki slovenski igri in pesmi videli ogroženo deželo in državo, najboljša prilika, da pregledajo vrste državi zvestega prebivalstva v deželi. Z zadovoljstvom smo pred letom dni ugotovili, da se iz vrst narodno-zavednih Slovencev ni nihče udeležil bojev proti državi. Naše zadržanje napram državi se tudi tekom minulega leta ni izpremenilo, čeprav smo bili izredno iznenadeni, da vladajoči krogi iz razmer, ki so meseca julija lanskega leta vladale v deželi, niti do danes niso izvajali posledic. Še manj pa razumemo prizadevanja gotovih krogov, ki so pred letom dni igrali jako dvoumno vlogo, sedaj pa zopet silijo na politično površje, da bi preprečili upravičene zahteve slovenske manjšine na Koroškem.

Ni sicer v naši moči, da bi mi vladajoče kroge prisilili k izpolnitvi danih obljub, pač pa bi pri tej priliki opozorili na par zgodovinskih dejstev, ki jasno kažejo, da nemškemu narodu številčni prirastek potom germanizacije ni še nikdar koristil. Naj omenimo na tem mestu samo dogodke iz 17. stoletja, ko je pritisk germaniziranih Prusov dovedel do verske razcepitve nemškega naroda. Verski razcepitvi je sledila pod istim pritiskom 1866 politična razcepitev nemškega naroda, v novejši dobi pa vidimo, da iz iste strani grozi nemškemu narodu duhovna in duševna cepitev. Ne bo naša krivda, če bo nemški narod tudi z južne strani doživel slično slabitev celote, čeprav mogoče v manjšem obsegu. Iz navedenih zgodovinskih dogodkov pa so kanclerjeve izjave 3. februarja 1935, da renegati še niso koristili nobenemu narodu, povsem razumljive.

Mi koroški Slovenci, brez razlike stanov, smo v svojih obveznostih napram državi in deželi storili vse. Ob tej žalostni obletnici usodepolnih dogodkov lanskega leta spominjamo vladajoče kroge ponovno na to dejstvo. Naše zadržanje je na eni strani narekovano po našem pozitivnem sode-

lovanju pri stanovski ureditvi države, na drugi strani narekovano po zagotovilih odgovornih činiteljev, ki so nam ob raznih prilikah zagotavljali vzorno rešitev manjšinskega vprašanja na Koroškem.

Kakorkoli se bodo v deželi razvijale prilike, eno je gotovo, da koroških Slovencev ne bo zadela nobena zgodovinska krivda, češ, da oni niso po svojih močeh doprinesli vse k znosnemu sožitju obeh narodov na Koroškem.

Kar pa ne moremo, je dejstvo, da bi se mi odpovedali narodni in kulturni celoti slovenskega naroda. O vseh drugih vprašanjih je mogoč razgovor in kompromis.

Habsburško vprašanje. Na svojem zadnjem zasedanju v spomladni sezoni je zvezni zbor sprejel zakon, s katerim se da bivši cesarski rodbini Habsburg-Lothringen pravica do vrnitve na avstrijsko ozemlje in vse bivšo privatno premoženje. Zakon, ki obsega 7 paragrafov, ne navaja natančno privatnega premoženja, temveč prepušča tozadevno odločitev zvezni vladi. Bivši zvezni kancler dr. Ender je mnenja, da bo potreben za kočnoveljavno rešitev vrnitve premoženja bivši cesarski rodbini še poseben zakon. Kakor poroča „Presseschau“, bo znašala letna apanaža, ki jo bo plačevala avstrijska vlada habsburški rodbini okrog 1.200.000 šilingov. Razven tega bo vlada še plačala odškodnino za vsa tista posestva, ki jih je v teku zadnjih 17 letih invalidni fond ali prodal ali pa za daljšo dobo dal v najem. Pri razdelitvi letne apanaže pride približno 80 oseb v poštev.

Kitajska popolnoma kapitulirala. V Nanking, sedanj sedež kitajske vlade, je prišla večja skupina japonskih diplomatov in vojaških dostojanstvenikov, ki se razgovarjajo s kitajsko vlado o ureditvi medsebojnih odnošajev. Glavni predmet razgovorov so japonske zahteve, da naj se na Kitajskem ukine vsaka protijaponska propaganda. Japonska je pripravljena, da nudi Kitajski za to posebno pomoč in stavi na razpolago posebno vojaško komisijo, ki bi svoje delovanje omejila na severno kitajsko ozemlje. Tudi je Japonska pripravljena posoditi kitajski vladi večje število svojih najboljših oficirjev, ki bi ji pomagali reorganizirati kitajsko vojsko, medtem ko bi odpotovalo na Japonsko več kitajskih častnikov in kadetov, da se tam izvezbajo in izurijo. Japonski listi poročajo, da je Kitajska te ponudbe sprejela. To pomeni da je pred Japonsko popolnoma kapitulirala.

Plebiscit v Grčiji. Pisali smo že o tem, da se namerava v Grčiji izvesti plebiscit o tem, ali naj ostane Grčija republika ali pa se obnovi monarhija. Tozadevni zakonski načrt je bil predložen poslanski zbornici, ki je sklenila, da se razpiše plebiscit najkasneje do 15. novembra. Zakonski načrt je bil v zbornici sprejet z velikim navdušenjem. Množica je pred parlamentom priredila velike manifestacije za monarhijo. Predsednik vlade je izjavil, da se pri plebiscitu ne gre za to, katera vladavinska oblika je boljša, marveč za to, ali je narod za demokratični režim s kraljem ali brez kralja. Ludstvo bo lahko svobodno povedalo svoje mnenje ne glede na to, ali bo plebiscit povzročil izpremembo režima ali ne. — Voditelji republikanskega gibanje pravijo k temu, da se bodo do smrti borili proti vsakemu poizkusu zopetne vpostavitve monarhije. — Bivši grški kralj Jurij bi se seveda rad povrnil v svojo deželo, vendar hoče prej vedeti za izraz proste volje grškega naroda.

Francosko državno gospodarstvo — rešeno. Nekam čudno je bilo slišati, da je francosko državno gospodarstvo, ko ima frank vendar tako močno kritje v zlatu, bilo že dolgo časa ogroženo

Zapuščina umorjenega kanclerja Dollfussa je tako velika in take principiijelne važnosti za državo in vso Evropo, da si ne moremo misliti, da bi oni, ki so prevzeli nalogo dokončati Dollfussovo delo, ne videli razmer na Koroškem in nujnosti rešitve tega vprašanja.

Kakor smo se velelili Dollfussovih izjav v Beljaku, tako smo pripravljene, da njegovo obnovitveno delo v državi in deželi v vsakem oziru po svojih močeh podpremo v prepričanju, da brez rešitve slovenskega vprašanja na Koroškem ni obnovitve naše države v Dollfussovem duhu.

in da je vrednost francoskega franka padala. Več vlad je skušalo na različne načine rešiti državno gospodarstvo, toda vsi poizkusi so se izjalovili ob ostrem nasprotstvu francoskega ljudstva, dokler ni prišel Laval na mesto ministrskega predsednika, kateremu se je posrečilo, da mu je večina poslancev dala pravico, da izda za rešitev gospodarstva zasilne odredbe. Z radikalnimi sklepi, ki jih je pretekli teden sklenil kabinetni svet, namerava vlada prihraniti 10 milijard frankov, to je približno tri milijarde šilingov. To je svota, ki je tudi za francoske razmere zelo velika, kajti na vsako osebo odpade 250 frankov letno. V 28 deketih se urejuje, da se znižajo plače in penzije državnih uradnikov od 3 do 10, prejemki vojnih udeležencev pa generelno 10 odstotkov. Poleg tega bodo morale plačevati osebe z višjimi dohodki višji dohodninski davek in z zvišanjem davka na vrednostne papirje, ki igrajo v francoskem gospodarstvu velevažno vlogo bodo prizadeti vsi rentniki. Da nižji sloji ne bodo preveč obremenjeni, se zniža cena kruha za 10 centimov pri kg, cena plina in elektrike za 5, cena premoga za domačo uporabo za 25 do 30 odstotkov, in cena najemnin za povprečno 10 odstotkov. Ljudstvo je te odloke sprejelo dokaj mirno na znanje. Opažati pa je že tudi ugodnosti teh ukrepov. Vrednost franka se dviga in špekulacija, ki je Francijo prisilila, da je morala v zadnjem času prodati precejšnjo množino zlata, je ponehala. V francoskem državnem gospodarstvu, ki se da primerjati s položanjem, ki je vladal leta 1922 in 1931 pri nas v Avstriji, vidimo, da tudi najbogatejša država ni varna pred gospodarskim propadom, ako ne vladar red in močna roka.

Nemčija. Predsednik pruske vlade Goering, ki je obenem načelnik tajne državne policije, je poslal vsem upravnim oblastvom in vsem pruskim policijskim oddelkom okrožnico, v kateri jih poziva, naj kar moči strogo nadzirajo politično delovanje duhovščine in katoliških organizacij. Goeringova izvajanja proti katoliškim duhovnikom so zelo ostra, vendar pristavlja, da nikakor ne namerava izvati kulturnega boja s katoliško cerkvijo. — Gospodarski položaj v Nemčiji postaja z dneva v dan bolj kritičen. V zadnjem času so se silno dvignile cene življenjskim potrebščinam, medtem ko so delavske mezde ostale dosedanje, v kolikor niso celo nazadovale. Po celi državi vlada silno nezadovoljstvo. Opozicija se pojavlja povsod, ne da bi jo režim mogel zatreti. Vlada je te dni razpustila svojo organizacijo Stahlhelm, ker je postala nezanesljiva. V Berlinu se ponavljajo protizidovski izgredi. Ostra napetost pa vlada tudi med režimom in katoliško cerkvijo.

Smrt Grkom. Z Dodekaneza prihajajo poročila o velikih nemirih, ki so izbruhnili zadnji čas. Prebivalstvo otočja, ki je v ogromni večini grške narodnosti, silijo italijanske oblasti, naj bi prevzelo popolno italijansko državljanstvo in s tem tudi vse dolžnosti, zlasti dolžnost vojaškega službovanja, ki za dodekaneške Grke do zdaj ni bila v

veljavi. Spričo velike nevarnosti spopada z Abesinijo pa bi Italija želela sedaj rekrutirati svoje vojake tudi med prebivalstvom dodekaneškega otočja in tako stvoriti tudi tam čete za Afriko. Posebno pa pritiskajo italijanske oblasti na domače zdravnike in delavce, da bi se prijavili za službo v italijanski armadi. Ta pritisk pa je povzročil složen odpor vsega prebivalstva, ki zavzema vedno večji obseg. Znano je, da so dodekaneški Grki narodno močno zavedni in ljubo-sumno čuvajo svoje narodne pravice in svojo tradicijo. Razen svoji domovini — Grčiji niso nikomur in nikdar dajali svojih vojakov. Zato je razumljivo, da so odredbe italijanskih oblasti povzročile pri njih splošen odpor, saj se vse v njih upira misli, da bi prelivali svojo kri za tuje interese.

Oboroževanje. Letalske tovarne v USA so izdelale novo velikansko vojno letalo. Poizkusni poleti velikega napadalnega aviona se bodo izvršili v najkrajšem času. Letalo je težko 15 ton. Razpeta kril meri 32 m. Dolgo je letalo 21 m, visoko pa 4,5 m. V poletu bo razvijalo brzino po 320—400 km na uro. Neprekinjeni poleti bodo trajali lahko 6 do 10 ur. Letalo bo doseglo 7500 višine. Oboroženo bo s petimi velikimi strojnimi. Letalo označujejo za zračni tank. — Vojaški odbor reprezentančnega doma je pričel z veliko akcijo, da bi se v kongresu izglasovali naknadni vojni krediti v znesku 40 milijonov dolarjev, ki so potrebni za zgraditev 600 do 800 novih vojnih letal. Vojno ministrstvo je obvestilo odbor, da rabi ameriško letalstvo najmanj še 710 novih letal.

Izgredi na Irskem. V Belfastu je prišlo že drugič do izgrediv med nacionalisti in protestantskim pristaši. Pri pogrebu nedavnih žrtev je nekdo s puško ubil mladega človeka in množica je nato vdrila v hišo, od koder je padel strel, in jo zažgala. V splošni paniki sta začeli goreti še dve sosedni stavbi. Policija je zgradila barikade in ukrenila vse, da loči sovražna tabora. Sili se je moralo ljudstvo seveda udati. Značilni pa so takšni izgredi.

Stanovska organizacija kmečkemu stanu.

Dne 13. julija se je razglasila nova postava o ureditvi stanovskega zastopa kmetov. Dollfuss je zasnoval načrt, in dr. Schuschnigg ga nadaljuje, po katerem se naj Avstrija oprosti demokratičnih načel. Strankarska gonja naj preneha in država naj se uredi po stanovih. Stanovi, ne stranke, naj v bodoče zasledujejo ljudske koristi, in stanovi naj prevzamejo številne posle, ki jih mora zdaj oskrbovati predragi uradnik, ki ga mora konečno produkcija oskrbeti in rediti.

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

(39. nadaljevanje.)

„Hočeš?“

Glas Florijanov je zvenel še resneje, trdo skoro. „Pa Bog s teboj! Če hočeš, ne obdrži te nihče tukaj v dolini. Ne, če bi te privezali k drevesu. Če ne pojdeš tukaj, pa pojutrišnjem, če ne letos, pa drugo leto... Poznam to iz lastne izkušnje. V krvi je to!“

„Seve v krvi. Mati je umrla tudi na poti — vrgli so jo tudi v svet.“

Bridkost je bila v besedah, sovraštvo, komaj prikrito, sovraštvo do Trate in do onih, ki so poglani v svet mater, nepoznano, a oboževano navzlic temu.

„Stori, Nande, česar ne moreš pustiti. Bog s teboj, mali.“

„A je še otrok“ — je ugovarjal napol boječe mlinar in je mencial nemirno po postelji.

„Seve, otrok! A če mu je pisano tako, se ne da izbrisati. V zvezdah je pisana usoda vsakemu, trdi učitelj Močnik.“

Mlinar je mežikal, kakor bi ga ščemela svetloba sveče, ki pa je gorela slabo, da bi se še veša ne menila za njo. Ker iz srca je prihajalo gorko in je peklo v očeh.

A Florijan je bil uverjen, da mora biti tako in se ne da zavreti kolo, hiteče navzdol, tekoče s silo proti določenemu cilju. Vedel je iz ikušnje. Kakor na mizi pred seboj, a v jasnejši luči, nego je

Kdo pripada h kmečkemu stanu?

V novo kmečko organizacijo spadajo: kmetje, njih žene, sinovi in hčere. Vanj spadajo posli, delavci in uradniki večjih posestev. Vanj spadajo tudi najemniki, samostani in župniki, ki imajo svoje gospodarstvo, potem še gospodarske zadruga in zadružne zveze.

Deželna kmečka zveza.

Kmečko ljudstvo se združi v deželno kmečko zvezo — Landesbauernbund —, ki ima nalogo oskrbovati vse, kar se tiče kmečkemu stanu. Kmečka zveza imenuje zastopnike kmetijstva v ljudske zastope, poslance, ki jih ne volijo več stranke. Ta kmečka zveza ima nalogo, storiti za kmetijstvo, kar je storiti mogoče, poučevati vlado in ji predlagati, kar je potrebno. Svoja dela izvršuje kmečka zveza po deželnem kmečkem svetu ter po okrajnih in krajevnih svetih.

Kmečki sveti.

Deželni kmečki svet tvorijo predsedniki okrajnih svetov, katerim se pridajo še zastopnik združništva, zastopnik poslov ter zastopnik veleposestva. Četrtnina zastopnikov mora biti delavska. Okrajni kmečki svet zastopa kmetijstvo v svojem okolišu in vrši naročila deželnega kmečkemu sveta. Člani tega se volijo od krajevnih svetov. Člane krajevnih svetov volijo v kraju bivajoči člani kmečke zveze. Posli in delavci volijo zase. V deželah, kjer je znatno število posestev, ki imajo več ko 200 ha gozda, se ta posestva združijo v poseben odsek. Posli in delavci tvorijo v kmečkem zastopu svoj oddelek, ki naj zastopa koristi in potrebe poslov. Ta skupina naj posreduje pri sklepanju kolektivnih plačilnih pogodb in naj posreduje, če bi med kmeti in posli nastal razpor. Vstop v kmečko zvezo je prost in se vanj nihče ne sili. Zveza odločuje, koga se sprejme in koga ne. Člani pa plačujejo članarino, da se krijejo stroški poslovanja in se morejo vzdržati razne kmetijske naprave. Kmečka zveza ima svoja pravila, ki jih odobri deželna vlada. Tako je zveza nekako podobna samostojnim zadrugam. Kmečka zveza je prvi del kmečke organizacije, drugi oddelek so kmetijske zbornice — Landwirtekammern.

Kmetijske zbornice.

Kmetijska zbornica je korporacija, društvo, organizacija, ki naj izvede, kar je sklenila in naročila kmečka zveza. Zlasti ima kmetijska zbornica nalogo: ukreniti kar ve in more, da se pospešujejo kmečke koristi, oblastim poročati in predlagati, kar je kmetom v prid, pošiljati zastopnike v korporacije, ki se bavijo s kmečkimi zadevami, braniti kmečke koristi pri oblastih, zlasti kar se tiče davkov in pristojbin, vpostaviti raz-

razsvetljevala izbo, je videl pot Nandetovo: v svet — v domovino...

„Če prej pojde, se prej vrne... Ker ne zabiš domovine, to ti lahko prisežem. Pokliče te ob svojem času; tedaj posluhni in se vrni v njo.“

Mlinar je mežikal in je odmajeval s staro glavo. Bal se je za otroka.

„Doli v trgu bi se dobila tudi služba.“

Negotov mu je bil glas. Z boječo besedo je iskal prave poti, poti k srcem in k sreči... Dol v trg se lahko včasih pogleda za detetom; vsak dan se ga lahko privede nazaj, če treba; sam se vrne, če pride žalost, trpljenje in hrepenenje... A iz tujme...!

Nande je odkimal odločno.

„V trgu? — Ne! — Preblizu Trate je!“

„Resnično, veliko je fantovo sovraštvo do Trate“ — je pomišljal Ivan in je motril molče mladega prijatelja. „Morda niti samo sovraštvo!“

Na tihem je zašepetala misel v srcu, kakor bi pravila skrivnost, ki si še sama ni na jasnem o nji.

„Morda je le ljubezen do Trate in bivajočih v nji, nezavedna še, a že ranjena in ponižana.“

„V mesto grem za prvi čas. Potem dalje po svetu. V Ameriki, pravijo, je bogastvo raztreseno po cestah.“

„To, o bogastvu in o cestah, to je...“

A sredi ugovora je umolknil mlinar, ki je videl, da Florijan prikimava.

„Prav, pa v mesto. A kaj nameravaš pravzaprav tam?“

„V trgovino pojdem.“

„Imaš denar za pot?“

Mlinar je mislil na onih malo goldinarjev, ki

sodišča za poravnanje sporov. Člane kmetijske zbornice imenujejo deželni kmečki sveti za dobo petih let. Četrtnina članov mora biti izmed kmečkih poslov in delavcev. Kmetijska zbornica je podrejena deželni vladi, kateri poroča o svojem delovanju in ji polaga letni račun. Zato so pa oblasti dolžne dajati zbornici potrebna pojasnila ter jo podpirati v njenem delovanju. Stroški zbornice se krijejo z doklado na zemljiški davek in z doneski članov. Pričakuje se seve tudi doneskov države.

Državna kmečka zveza.

Deželne kmečke zveze se združijo v državno zvezo, ki vrši svoje naloge v krščanskem, domovinskem in socialnem duhu. Državna zveza upravlja vse kmečkemu stanu lastne zadeve. Državna zveza deluje v državnem kmečkem svetu, ki ga tvorijo predsedniki deželnih kmečkih svetov, predsedniki kmetijskih zbornic ter zastopniki kmečkih delavcev, potem še predsednik splošne zadružne zveze in zastopnik veleposestva.

Državni kmečki svet.

Načelniki deželnih kmečkih svetov tvorijo odbor, ki se imenuje zbor načelnikov — Obmännerkonferenz. Člani državnega kmečkemu sveta so odbor predsednikov — Präsidentenkonferenz. Veleposestniki člani kmečkemu državnemu sveta so gozdarski odbor — Forstwirtekonferenz, delavci člani kmečkemu državnemu sveta pa so odbor delavcev — Arbeitnehmerkonferenz.

Odbor predsednikov obravnava kmetijsko-gospodarska vprašanja, odbor načelnikov kmečke pravne in splošno stanovske zadeve, gozdarski odbor se posvetuje o gozdarskih stvareh, delavski odbor prevzame skrb za koristi delavcev.

Kmečko ljudstvo nestrno pričakuje novega državnega reda, ker so razmere na kmetih postale neznosne. Tako neznosne, kakor še menda nikdar do zdaj. Dokaz temu so številne dražbe in proglašena mnoga prisilna varuštva nad kmečkimi posestvi. Čez noč se čas ne bo izpremenil. Ali to vidimo, da se tukaj postavi organizacija, ki je izključno namenjena in poklicana zasledovati kmečke potrebe in jim opomoči po možnosti.

Udeležujte se kmetje stanovskega gibanja v občini, v okraju, v deželi! Dajte v razne odbore svoje najmožnejše gospodarje, ne politične goflače. Glavna skrb vaših stanovskih zastopnikov naj bo: skrbeti za kmečkemu stanu primerno vzgojo kmečkih otrok, skrbeti za kmečko gospodarstvo, da bodo otroci našli kruha doma in ga ne bodo zaman beračili po mestnih cestah, skrbeti za pravno varnost mladine, da ostane krščansko verna in nepokvarjena. Koder je mladina razuzdana, nihče več ne more vzdržavati gospodarstva. Treba bo kmečke pravice braniti proti drugim stano-

jih je imel spravljenih za slučaj bolezni in za pogrebne stroške. Če treba, da otroku. Stori dobro delo, in Bog že poskrbi ob dneh bolezni.

„Imam. V poštni hranilnici. Jutri vzdignem.“

„Če bi ne bilo doma toliko dela, bi šel s teboj. Poznam mesto bolje, izza študij.“

„Hvala, Ivan. Bodi miren: ne izgubim se, tudi ne, če pojdem takoj jutri v Ameriko.“

Ivan je priporočal to in ono trgovino. Mlinar in Florijan sta dajala nasvete, vzete iz zaklada dolgih let in mnogih izkušenj.

Ločili so se pozno v noč.

Pri vdovi je bil nemir, vrišč in krič že navsezgodaj.

„Nande odhaja... Nande gre... Kdaj se vrne? — Nikoli morda!“

„V tujino gre, v daljne kraje.“

Vztrepetalo je sre materino, ljubeče in boječe se za svojce, ko je slišala, s kakim čudnim, nezavednega hrepenenja polnim glasom je izpregovoril Gabriel, sanjar, o tujini o dalnjih krajih, in je videla, s kakim zamišljenim, nemirnim pogledom je strmel skozi okno dol po cesti. Glej, že je zasanjala o tujini mlada duša; zaslišala je prvi klic tujine; prvokrat se je stegnila nevidna, skrivnostna roka iz daljave in je namignila vabeče. Zavzdihnilo je, čuj, hrepenenje, v globočini duše spočeto, ne vedoče še, kam hoče, ne poznavajoče še ne steze, ne cilja.

A vedelo je, čutilo je srce materino: rojeno je hrepenenje in ne umre nikoli več. Vzbukne na dan ob bridkem času — plakala boš tedaj za njim, o mati, a obdržati ga ne boš mogla z vso veliko ljubeznijo v tesnem domu... Razprostre peruti, mladi orel, vzleti in odleti...

(Dalje sledi.)

vom, da se na kmeta ne bo nalagalo več nego je pravično. Treba bo skrbeti za primerno ceno žita in mesa. Dollfuss se ni bal očitka, da uganja agraričen kurz in da hoče izstradati Dunaj, ko je bilo treba omejiti inozemsko dovažanje živine na Dunaj, da se dobi prostora za domače meso. Urediti cene živine Dollfussu ni več bilo megoče, in vendar se mora kmetu tudi še to oskrbeti, ako naj nosi velika davčna bremena ter plačuje socialna zavarovanja za ljudi.

V novi stanovski organizaciji nastopajo že samostojni kmečki posli in delavci. Postava govori o kolektivnih pogodbah, ki bi naj določevale plače poslov in po listih se naznanja, da se bo razširilo socialno zavarovanje kmečkih poslov ter se bo isto seve podražilo. Teh obljub se mora kmet v današnjem gospodarskem položaju ustrašiti in delavec se jih razveseliti ne more. Drugačen je red na kmetih in drugačen v mestu. Mestni delavec se kakor stroj vpostavi in odslovi, hlapec in dekla pa naj bi bila kakor otroci družine, ki se jih ne odslavlja, od katerih se pričakuje, da skrbe za gospodarja kakor zase. Ne more se prezreti, da je velik del brezposelnosti v mestu utemeljen v tem, da gospodarji ne zmorejo socialnih bremen in ljudi odslavljajo.

Zlo naj se prenaša na deželo! Ljudje na deželi že zdaj ne morejo sprejemati delavca, ker se boje zavarovalnine, ne iz sebičnosti, marveč, ker ni denarja, in so leta slaba.

Pred leti je bilo lahko gospodariti, danes pa je hudo, a nemogoče ni. Vzgojajmo mladino k delavnosti, k varčevanju, k skromnosti. Kjerkoli nam napredek ponudi kaj pametnega v prid kmetu, poslužujmo se boljših semen, boljše živine, avtomobile pa pustimo mestnim ljudem, naj si z njimi pobijejo glave.

Nova doba se proglašča v smislu Dollfussa in še bolj v smislu sv. Očeta kot krščanska, domoljubna in socialna. Upajmo in sodelujmo. Država brez kmeta ni mogoča in zato vemo, da se mora kmetijsko gospodarstvo tako urediti, da bo kmečki človek mogel vsaj ponižno in skromno živeti.

DOMAČE NOVICE

Zamotana zadeva. V ponedeljek 15. julija sta stala pred porotnim sodiščem v Celovcu 20-letni poljedelski delavec Josef Sattler, doma v judenburškem okraju ter 32-letni Paul Sorger, posestnikov sin, stanujoč v Št. Lenartu v Labudski dolini radi roparskega umora. Po obtožbi državnega pravdnika so našli 28. okt. 1933 posestnika Janeza Karrerja, pd. Dullerja iz Erzberga na poti domov mrtvega. Dopoldne je bil v Št. Lenartu na sejmu, ter je prodal par volov. Pri mrliču je ležala 2 in pol metra dolga smrekova veja. Mrlič je imel pri sebi še ves denar, katerega je dobil za vole, in svojo zlato uro. Ukradeno mu torej ni bilo nič. Preiskava je dognala, da ni imel nobenih poškodb, razen male praske nad levim očesom. Najbrž je umrl radi mrtvouda iz strahu pred napadalcem. Najprej so osumili dva mlada potujoča pomočnika, vendar sta se mogla s dokazi oprostiti. Šele v aprilu leta 1935 je javil vrtnarski pomočnik Franc Hahn orožništvu, da se je Sattler bahal pred njim in zakonci Blatnik, da je na prigovarjanje Sorgera ubil Karrer-ja. Pri prvem zaslišanju je Sattler priznal, da je, ko sta videla s Sorgerem iti kmeta s sejma domov in ko mu je Sorger rekel, da ima kmet denar, ker je prodal vole, in da ga mora on, Sattler, ubiti ter mu odvzeti denar, res šel za kmetom, ga od zadaj udaril po glavi in pobil na tla. Iskal je denar, pa ga ni našel. Šel je nazaj k Sorgerju, ki ga je okregal, ker ni prinesel denarja. Pavel Sorger se odločno brani ter pravi, da on nikdar ni hlapca nagovarjal k temu. Sattler sam je nekoliko bebdast, vendar ne toliko, da bi ne bil odgovoren za svoja dejanja. Sattler pri sedanji obravnavi vse tači in pravi, da je vse podrobnosti umora izvedel iz časopisnega poročila, katerega mu je oče prebral. Da je pa v začetku vse priznal in sebe obdolžil uboja, je bil, kot pravi on, vzrok ta, da je upal v zaporu boljše živeti kot zunaj. Zunaj se mu ni dobro godilo, v zaporu pa ima vsaj hrano. Na predlog zagovornika so se zaslišali še starši obtoženega Sattlerja, ki so priznali, kar je obtoženec navedel. Priča Elizabeta Joham je izjavila, da je bil Sattler usodnega dne do 4. ure popoldne pri njej na obisku, ker je bila bolna. Karrer je umrl približno ob 4 in četrt, tako da Sattler ni mogel biti ubijalec, ker je bil kraj smrti oddaljen več kot eno in pol ure. Na podlagi teh

izjav sta bila oba obtoženca oproščena. Karrer je najbrž umrl naravne smrti, kar posebno dokazuje dejstvo, da umrlemu ni zmanjkalo nobenih vrednot, kakor denar in drugo in tudi ni imel nobenih telesnih poškodb.

Celovška porota. Veronika Maderebner, 25-letna služkinja iz Melske doline na Zg. Koroškem, se je morala te dni pred porotniki zagovarjati radi detomora. Seznanila se je z brivcem Fr. Gabričem, ter je imela z njim ljubavno razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Bila je radi tega zelo v skrbeh, ker tudi njena mati, ki je ločena in dobiva mesečno samo 70 S, ne bi mogla otroka rediti. Otrokovega očeta komaj pozna in ji tudi ne bi mogel pomagati. 4. aprila t. l. se je otrok rodil, ne da bi ji kdo pomagal. Otroka je usmrtila s tem, da je držala roko pred nos in usta novorojenčka, tako da se je otrok zadušil. Njena mati je potem trupelce položila v škatljiico iz lepenke in ga zagrebla v gozdu. Obtoženka je pri obravnavi vse priznala in je bila obsojena z zaporom enega leta in pol ter enkrat v mesecu poostreno. Obtoženka se je izgovarjala z razburjenostjo in trenutno čutno zablodo.

Bilčovs. (Srebrni jubilej mašništva.) Dne 7. julija t. l. je naša župnija v prav iskreni slovesnosti praznovala z našim č. župnikom Štih-om Josipom srebrni mašniški jubilej. Naša dekleta so za ta dan spleta lepe vence, fantje so pa ovenčali cerkev, slavoloke in še dvorano za popoldansko proslavo. Zjutraj se je pri sv. maši zbralo lepo število faranov pri mizi Gospodovi. Pred drugo sv. mašo ob 9. uri so se zbrali verniki pred župniščem, da se tam poklonijo g. jubilantu. Moški pevski zbor je zapel pozdrav, sledile so pozdravne deklamacije. Pozdravili so s čestitkami g. župnika župani občin Bilčovs in Zg. Vesca, potem cerkveni ključarji ter zastopnik našega izobraževalnega društva. Na to se je začel pomikati spreved profi cerkvi, kjer je g. slavljeneč daroval svojo jubilejno sv. mašo. Popoldne pa je bila dvorana pri Miklavžu premajhna, da bi mogla sprejeti vse v svoj precej veliki prostor. Od vseh strani župnije so prišli veliki in mali, da se udeleže popoldanske proslave. Otvoril je proslavo naš moški pevski zbor z dvema pesnicama, sledile so deklamacije naših najmlajših. V imenu fare je pozdravil slavljence g. Ogris, nato je govoril naš bogoslovec g. Pavlejš Zablatnik v lepo izbranih besedah o daritvi, ki jo je g. župnik že tolikokrat daroval v teh minulih petindvajsetih letih ter se sam daroval in žrtvoval za svoje v skrbno vodstvo izročene mu ovčice. G. slavljeneč se je ginjen zahvalil za izkazane mu izraze spoštovanja, ljubezni in vdanosti. Naj ga nam Bog ohrani še dolgo zdravega in čilega med nami, da bi nas, svoje ovčice, še nadalje vodil v krščanskem duhu na trnjevi poti življenja.

Želuče. (Ogenj.) Minulo sredo, 17. t. m. je zadela vdovo Ano Smole, pd. Mlinarico v Želučah težka nesreča. Tega dne je pekla kruh. Ko pa je hotela vsaditi kruh v peč, je začela goreti hiša. Ogenj je nastal v dimniku. Radi suše je bila kmalu cela hiša v plamenih, tako da ljudje, ki so prihiteli od žetve, niso mogli pogasiti ognja. Vdrli so z največjo nevarnostjo v sobe in rešili še opravo in nekaj obleke, ostalo je postalo plen razdivjanega elementa. Ko je prišla na kraj nesreče požarna bramba iz Bilčovsa z motoriko, je bil ogenj kmalu pogašen, toda ogenj je opravil svoje delo. K sreči je bilo vse mirno in niso sosednji objekti postali žrtev plamena. — Posebno veliko škodo je utrpel kolar Anton Kurjselo, ki je imel tam svoj bencinski motor in kolarske stroje, ki pa niso bili zavarovani. Pogumini gasilcem in sosedom, ki so tako nesebično reševali in nosili vodo, gre vse priznanje. Z ubogimi pogorelci pa sočustvujemo.

Na Dravi. (Nagrobni kamen za župnika Mlinarja.) Na prizadevanje č. Naglschmida, lipškega župnika, ki je obenem naš soprovizor, je naročila naša fara nov nagrobni spomenik za grob našega zadnjega župnika č. Alojzija Mlinarja, ki smo ga dne 21. februarja t. l. tukaj pokopali. Pri tej priliki so se zbrali v soboto 13. julija farani k spominski božji službi v cerkvi in k sv. liberi na grobu. Tudi učiteljstvo in vsi šolarji so se je udeležili. Libero pa je pel č. Hani Maierhofer, župnik s Pečnice. Na nagrobnem spomeniku je zapisano tudi ime župnika Jereba, ki je bil 1904 v istem grobu pokopan.

Loče ob Baškem jezeru. (Slovesni pogreb.) V nedeljo, dne 14. julija smo imeli tukaj pogrebno slovesnost, kakršne naša fara gotovo še ni doživela. Pokopali smo mlado gospo Marico Aichholzer, soprogo g. Frana Aichholzerja, nad-

učitelja v Beljaku, v fari Šmartin pri Beljaku. Rajna je bila pred enim letom še znana slovenska potovalna učiteljica, ki je vodila po vsem slovenskem Koroškem kuharske tečaje Prosvetne zveze. Bila je rojena v Šmihelu pri Pliberku in nečakinja knezoškofa Gregorija Rožmana v Ljubljani. Dne 9. avgusta 1934 jo je poročil z njenim ženinom Aichholzerjem, ki je še naš edini slovenski narodni učitelj na Koroškem, žal nastavljen v nemškem kraju, v knezoškofijski rezidenčni kapeli v Ljubljani sam knezoškof dr. Rožman. In sedaj je morala tako zgodaj umreti! Pri porodu njenega prvega otroka je dobila kal smrti. Umrla je v rojstni hiši njenega soproga, tukaj v Dobju. Njen stric, škof Rožman, ki je Marico izmel vseh sorodnikov najrajši imel, bi rad prišel osebno k pogrebu sem na Koroško, v naše Loče, kjer je pred dvema letoma imel sam novomašno pridigo novomašniku dr. Mikuli, pa je moral k pogrebu patriarha Le Fontaina v Benetke. Zastopala pa sta ga njegov kancler Jože Jagodic in njegov tajnik korar France Mervec iz Ljubljane. Tudi škofov dvorni sluga, „lepi Stanko“, brat rajne, je došel k pogrebu. Udeležili so se pogreba tudi župniki iz Št. Jakoba, Štebna, Šentlenarta, Skočidola in Pečnice. Tudi mestni župnik Haag iz Šmartina pri Beljaku je došel k pogrebu in z njim vse šolski svet iz Bele. Iz Ljubljane sta bila dalje gg. Uršič in dr. Kramberger. Nagrobni govor v klasični slovensščini je govoril domači župnik, č. dr. Josip Ogris, nagrobne pesmi pa so zapeli domači cerkveni pevci in slovenski pevski zbor iz Brnce, ki je znan po koroških narodnih pesmih v Radio Ljubljana. Tudi mnogo starih koroških slovenskih narodnjakov iz vse okolice in iz Roža smo videli pri tem veličastnem pogrebu. Svoje zastopnike so poslale tudi vse slovenske manjšinske organizacije. Samo moških pogrebcev smo našeli preko 300. Ljubi Bog naj da rajni naši tako izvrstni rodoljubkinji večni mir in pokoj! Nadučitelja Aichholzerja pa, ki je izgubil tako hitro svojo tako ljubljeno mlado ženo, naj nam Bog ohrani še dolga, dolga leta!

Koroški drobiž. Zvezni predsednik Miklas je od 19. t. m. na letovišču v Vrbi ob jezeru. Ob Vrbskem jezeru se nahaja tudi notranji minister Fey. — Prihodnji tečaj za babice se prične v Celovcu dne 1. oktobra in traja do konca marca 1936. Prehrana stane 66 S na mesec. Starost najmanj 20 let. Prijave je vposlati do 6. septembra na Direktion der Hebammenlehranstalt, Celovec, Arnoltplatz 1. kjer se dobijo tudi natančnejša navodila. — Pri Beljaku se je zaletelo motorno kolo z vso silo v avto. Oba na motornem kolesu sedeča sta morala v bolnico, kolo pa je uničeno. — Bivši mestni stražnik Sterling je poneveril 3000 S občinskega denarja. Pride vsled tega seveda pred sodišče. — Pri Grebinju je 14. t. m. zavezil nameščeneč firme Offner v Wolfsbergu s svojim motornim kolesom v kostanj ob cesti in si močno pobil glavo. Leži sedaj v bolnici v Wolfsbergu. — 13. t. m. so našli na Koroškem 6822 podpiranih brezposelnih. — Pri Beljaku sta se pri nabiranju lipovega cvetja ponesrečili 2 osebi; ena je padla 6, druga pa 10 m globoko. — Č. Vinko Razgoršek, župnik v Črni pri Prevaljah, obhaja letos 25-letnico mašniškega posvečenja. Radi svojega narodnega prepričanja je bil kruto preganjan. Na mnoga leta! — Petletnega Franca Sumperja v Št. Ilju ob Dravi je 15. t. m. povozil avtomobil in mu prizadial težke poškodbe — Dva šentviška komunista sta bila obsojena na 5 let ječe, ker sta organizirala celice in razdeljevala komunistične propagandne letke. — V Baškem jezeru je utonil tesarski pomočnik Černut iz Bistrice ob Dravi. Hotel se je po delu v jezeru ohladiti, pa ga je zadela kap. — Dne 9. t. m. se je v kopalnišču Loreto ob Vrbskem jezeru kopal Miha Ulrich. Ob 9. zvečer so našli v kabini motorno kolo, obleko, perilo in čevlje. Ulrich je izgubil in ga še niso izsledili. — Pri Grebinju je zdrčal s hlodi obloženi tovorni avto v prepad, ker so odpovedale vse zavore. Šofer in spremljevalca so skočili z voza in se poškodovali, voz pa se je razbil. — V Lendkanal je padel rentnik Kunstl. Sprevodnika cestne železnice sta ga potegnila iz vode. — Pretekli teden je motorno kolo povozilo deklo Klaro Svetnik iz Tinj. Dobila je težke poškodbe.

Inserirajte v „Koroškem Slovencu“!

GOSPODARSKI VESTNIK

O cenitvi škode po perutnini in divjačini.

Po občinah se dostikrat razglašajo, naj se kuretnina za časa zoritve žita zapira, da ne bo delala preveč škode na lastnem ali celo na tujem polju. Dejstvo pa je, da povzroči kuretnina čestokrat med sosedi prepir in sovraštvo. Dogaja se, da nagajivi sosed, ako zasači tujo kuretino na svojem polju, naroči cenilca škode, četudi je škoda malenkostna in bi se zadeva dala mirnim potom urediti, samo da nagaja soseda in mu dela nepotrebnih stroškov. Zanimivo je, da taki nagajivci na svojo kuretino niti najmanj ne pazijo in se jim zdi popolnoma pravilno, da dela škodo pri sosedih, o katerih ve, da niso tako malenkostni kot so sami. Umevno je, da moramo paziti na svojo perutnino, da ne dela škode na sosedovih poljih, ker je vsak svojega pridelka vesel. Perutnina hodi, če jo doma dosti krmimo, samo na najbližje polje in poškoduje samo od najbližje strani. Ta stran pa se da lahko zaplankati ali z latami ali pa še ceneje z žamovino. Zakon nam dovoljuje, da postavimo plot tik ob sosedovi meji. To je potrebno posebno tedaj, če imamo nagajivega soseda, ker rad nagaja tudi s tem, da prideluje na meji nalašč takšne pridelke, ki jih perutnina rada žre in s tem še lažje zvabi perutnino na svoje polje.

S pravim sosedom tudi brez plota lahko shajamo. Če mu perutnina res napravi kako škodo, se z njim lahko poravnamo in tudi ne bo nagajal.

Zanimivo je, da se škoda, ki jo napravi perutnina primeroma zelo visoko ceni, medtem ko cenilci škode, ki jo napravi divjačina, nočejo videti. In vendar se preživlja divjačina skoraj popolnoma na polju, ker ima pač kulturne rastline in žito rajši kot gozdno pašo. Dajmo škodo, ki jo napravi divjačina, vedno ceniti, in ne bojmo se zamere mestnega ali domačega lovca.

Četudi je lovski zakon skovan v prid lovca-gospoda, nam kmetom vendar dovoljuje, da zahtevamo za od divjačine povzročeno škodo primerno odškodnino. Vplivali bomo s tem tudi na spremembo lovskega zakona. Kako se ustreže lovcem, vidimo iz tega, da se strelja mačke, ki lovijo po polju miši in se na občinskih deskah vedno straši, da bo ustreljen vsak pes, ki hodi sam po gozdu, četudi po poti. Potrebno je torej, da ščitimo sami vse one bore pravice, ki jih nam nudi lovski zakon. Na različnih zborovanjih pa zahtevajmo spremembo lovskega zakona, ki naj ščiti tudi kmeta in ne samo lovca-gospoda. M. A.

Kako zatiramo škodljivce na zelenjavi. Mnogo škode nam napravi na solati, na vrtnih jagodah in drugi povrtnini vrtni polž, ki je brez hiše in ki živi v bolj vlažnih vrtovih. Tem polžem nastavimo pasti, in sicer položimo majhne deščice, pod katere zlezejo, ali zdo bimo krompirje in jih položimo med zelenjavo. Ti polži zlezejo takoj v nastavljeni past, kjer jih potem poberejo v vedro vode, da potonejo in jih tako uničimo. Dobro je pa tudi natresti živega apna v prahu okoli rastlin, kar jih sicer prežene, a jih ne uniči. — Enak škodljivec kakor polž je tudi nitkasta glista, ki objeda zelenjavo pri korenini; če prične solata veneti in porumeneti, moramo korenino z lopatico dvigniti iz zemlje in zemljo pregledati in uničiti to zajedavko. — Tudi zelenjadne bolhe, ki posebno rade uničujejo zelje, preženemo in pomorimo, če potresemo okoli rastlin pepel od drv. Rastline dobro zavalimo in z vejami zasenčimo, ker taka bolha ljubi le suho, vroče ozračje, vlage pa ne prenese. — Enak škodljivec je beli metulj. Kakor hitro ga vidimo v vrtnu, moramo takoj pregledati zelje, ohrovt, cvetačo in podobno, kjer je zalagal jajčeca. Ta metulj najrajši zleže svoja jajčeca na spodno strau lista ali pa pri srcu rastline. Takoj moramo jajčeca obrati in uničiti, preden se z njih izvle gosence. Paziti pa moramo tudi še pozneje na rastlinje in gosence sproti uničevati, ker nam sicer napravijo mnogo škode. — Tudi drobna miška, ki ima zelo špičast gobček, je naš sovražnik. Najrajši se skriva med gosto posejanim korenčkom, in če dobro pogledate, boste našli polno lukenj, kjer ima svoje izhode. V te luknje položimo strup, pomešan z naribanim korenčkom (strup dobite v vsaki drogeriji), in luknje potem zamašimo. Miška nam obje zelenjavo, pa tudi vse

gredice prerije in s tem uniči zelenjavo. — Krt je sicer koristen, ker poje mnogo mrčesa, pa je včasih tudi nadležen, posebno kadar rije po gredicah. Zato tudi njemu, če postane preveč nadležen, nastavimo strupa kakor miškam.

Beljaški trg. Beli ohrovt 60, rdeče zelje 80, kapus 60, cvetača 140, koleraba 60, korenje 60, pesa 60, kumare 50, glavната solata 10, endivija 20, grah v stročju 80, izluščen grah 140, fižol v stročju 80, čebula 50, česen 240, peteršilj 80, paradižniki 140, špinača 80, buče 30, redkev 60, hren 180, zelena 140, krompir letošnji 30 grošev; namizna jabolka 2.40, jabolka za kuho 1, banane 4, svinjsko meso 1.80—2.40, telečje meso 1.80—2.80, svinjsko meso 1.80—2.80, ovčje meso 2.40—3.60, prekajeno meso 2.60—3.20, orehi 1.20, marelice 1.80, breskve 2.20, češnje 1, posušena jabolka 1.40, posušene hruške 1.20, posušeni češplji 1.20, jagode 1.40, borovnice 0.50, malinje 0.80, ostrožnice 0.80, ribez 1, mleko 0.44, kislo mleko s smetano 0.44 do 0.66, sladka smetana 4, kislja 2.40, čajno maslo 4.80, maslo za kuho 3.80, skuta 1.20, strd 4.60, piščanci za peči 4.40, piščanci za cvrti 4, kapuni 4.80, stare kokoši 2.80, race 4, jajca 0.14 S.

ZANIMIVOSTI

Poplave na Kitajskem. Pretekli teden so povzročili novi nalivi, da je Rumena reka spet hudo narasla. Sodijo, da je sedaj že po vseh dolinah centralne Kitajske okrog 300.000 ljudi brez strehe. Najhujša je katastrofa v pokrajini Hopen, kjer sta preplavili sosednjo ozemlje tudi Modra reka in Han. Valovje vali proti morju velike množine drevoja, tramov, opreme in tudi na stotine človeških trupel. V nekaterih poplavljenih pokrajinah je nastala tudi že lakota. Poročevalci zatrjujejo, da je število žrtev samo v pokrajini Iclang naraslo na 12.000 duš. Skupno cenijo število utopljenecv ali drugače pri poplavah smrtno ponesrečenih na 25.000. V centralni Kitajski se je neka ravnina, ki meri 30.000 ha, izpremenila v jezero. Pri reševalni akciji je zaposlenih 10.000 vojakov in več tisoč delavcev. Bregove so prestopile tudi reke Hsi-jang, Juang, Ling in Luan.

Kratke novice iz sveta. Za popravo hiš v večjih občinah in prezidavo trgovskih lokalov v stanovanjanja je ministrstvo dovolilo že 1,212.000 S. Vložnih je bilo 4728 prošelj za podporo, rešenih pa 2606. Ko bodo popravljajna dela gotova, bo podpora izplačana. Podpora znaša 20% stroškov. — Na dunajski univerzi je bil promoviran doktorjem prava drugi sin zveznega predsednika, Josef Miklas. — Četudi je vlada onemogočila potovanje v Jugoslavijo, izletniki in letoviščarji le ne ostanejo v Avstriji. Tujski promet domačinov v Avstriji se je zvišal samo za 25%, ostali pa so odpotovali na Madžarsko. — Brzovlak je med Melkom in Pöchlarn povozil konjsko vprego. Voz je popolnoma zdrobljen, voznik mrtev, konj ranjen, voznikv sin pa nekoliko poškodovan. Brzovlak je imel vsled tega nekoliko zamude. — Jugoslavija: Na Jesenicah stavka 2000 kovinarjev. — V Jugoslaviji se zniža zemljiški davek od 1. januarja 1936 naprej za 33.5 odstotka. Že sedaj se ni dala zemljarina v Jugoslaviji primerjati z zemljarino pri nas. Izvede se tudi revizija katastrskega čistega donosa. — Anglija: Na južni obali Anglije je zbranih 160 angleških bojnih ladij, da se udeleže revije pred kraljem Jurijem v proslavo 25letnice njegovega vladanja. — Znanstvenik Wlaker je po 14letnem študiju ugotovil, da deluje pivo kot zelo močno desinfekcijsko sredstvo, ki uničuje bakterije 40krat bolj kakor karbolna kislina. — Ostale države: Na letališču v Schempholu na Holandskem je 14. t. m. padlo na tla in se razbilo ogromno letalo. Pri tem je bilo ubitih 5 ljudi, 14 pa se jih je rešilo iz ruševin letala, ki so pričele goreti. — V Malpassu pri Savoni v Italiji je neki avto zavozil s ceste in strmoglavlil po strmini 40 m globoko v morje. Od 4 potnikov se je rešil samo eden, trije pa so mrtvi. — V rudniku Tagava v bližini Fuknoke na Japonskem je eksplozija zasuila 74 rudarjev. Štirinajst so jih rešili, vendar so trije že umrli. Usoda ostalih je neznana. — V bližini Baerle Hertoga v Belgiji se je pripetila huda avtomobilska nesreča. Neki avtobus, s katerim se je peljalo okrog 20 ljudi v Antwerpen, je padel v kanal, ko se je v naglici izognil nekemu kolesarju. Utonilo je 10 ljudi. — V bližini Botošamja v Romuniji je stekel konj pridirjal pred neko cerkev baš, ko so ljudje odhajali iz nje. Obgrizel je okrog

40 oseb, ki so jih morali z največjo naglico prepeljati v Pasteurjev zavod v Jasiju. — Italija mobilizira dalje. Vpoklicana je bila divizija „Sila“ in 5. divizija črnih srajčnikov z vsemi tehničnimi četami. Deset novih podmornic se bo zgradilo. — Iz Aleksandrije poročajo, da je dobilo angleško letalstvo v Egiptu velika ojačenja, tako da je sedaj tam poleg bombarderskih tudi 250 lovskih letal. — Na krsto g. dr. Schuschniggove je bilo položenih 130 vencev, 15.000 ljudi jo je obiskalo na mrtvaškem odru. Sin Kurt je že zopet zapustil bolnico, kancler dr. Schuschnigg pa je zopet prevzel vladne posle. — V občino Barkač na Bolgarskem je prišel eksekutor, da bi zarubil nekega kmeta. Sin posestnika, znan zdravnik, je bil slučajno doma in se je vmešal v uradno poslovanje. Spravili so ga pred župana, na katerega je sprožil strel, ki pa ni zadel. Nato je zdravnika orožnik usmrtil s strelom v glavo. Ko je prišel eksekutor iz občinskega urada, ga je oče zdravnika usmrtil z bodalom. Poklicati so morali policijo, ki je napravila red in zaprla več kmetov.

Klub debeluhov. V ameriškem mestu Wilmingtonu imajo klub debeluhov, ki šteje 160 članov. 160 Wilmingtoncev se trudi, da bi jim telesna teža ne šla pod 100 kg, kajti član mora tehtati najmanj toliko, drugače ga izbrišejo. Značilno je, da tehta za to ves klub skupaj 200 stotov. Predsednik je g. Hary Bagan, ki tehta 130 kg. Na zadnjem izmed pogostih banketov, ki jih prireja klub, je ta vrli mož imel nagovor, v katerem je med drugim ugotovil, da so njegovi tovariši vedno dobre volje in da bi za nič na svetu ne zamenjali s suhci. Ti ne pomenijo konkurence v nobenem oziru. Značilno je v tem pogledu to, da je večina članov srečno poročenih in da bo klub v kratkem otvoril svoj športni prostor, s katerim hoče dokazati, da se pomerijo debeluh lahko tudi v teh stvareh s suhci. Samo plezalnih tur ne bodo delali, zavoljo drugega pa se ne boje. Po banketu so priredili tekmo v teku, pri kateri je zmagal neki priseljeni Italijan, ki se imenuje Magri — Suhec.

Najdalši predor sveta. 150 kilometrov! Najdalši predor v Evropi je Simplonski predor, ki so ga v letih 1898—1905 zgradili pod gorovjem Monte Leone in je dolg 20 km. Nato je St. Gothardski tunel, ki meri 15 km in nato predor skozi Mont Cenis, ki je dolg 10 km. Najdalši evropski predor, simplonski, je sedemkrat krajši kakor bo oni med Korejo in Japonsko. Ta primer nam pove, kakšno velikansko delo bo to, ki so se ga lotili japonski inženjerji. Skoraj ne rečemo preveč, če pravimo, bo ta zgradba sploh najbolj velikanska, česar se je sploh človek kdaj lotil. Stroški so določeni na 1500 milijonov jenov in delati bodo 10 let. Azija bo glede na veličino zgradbe na prvem mestu, Amerika pa je že sploh pred nami.

Krava pred sodiščem. Nobena redkost ni bila v srednjem veku, da so morale pred sodnike tudi živali. Če je n. pr. krava koga usmrtila, je morala biti ubita. V srednjem veku je zabeleženih več primerov, ko so bili na smrt obsojeni prašiči, konji in druge živali. Neki ruski kmet na Kavkazu je celo tožil svojo kravo, da mu daje premalo mleka. Krava je morala pred sodnike in ker se ni mogla sama zagovarjati, so ji dodelili branitelja. Njen lastnik tožitelj jo je pred sodniki zelo ogorčen obtoževal, ker mu daje premalo mleka, in je zahteval strogo kazen. Obtoženko pa je odločno branil zagovornik in trdil, da ni ničesar kriva, marveč je kriv vsega lastnik tožitelj sam, kjer je z njo slabo ravnal in jo preslabo krmil. Zaradi krme pa mu krava ni mogla dajati zaželene količine mleka. Sodišče je bilo istega mnenja in je kravo osvobodilo vsake krivde, lastniku pa je naročilo, da jo mora dobro krmiti.

Čebele splašile cele mesto. Na Aragonski trg v španskem mestu Saragosi se je spustil roj čebel, je po neki cenitvi štel najmanj 2 milijona živali. Vse je zbežalo v hiše in se zabarikadiralo vanje. Ker ni kazalo, da se bodo čebelice prostovoljno umaknile, so nastopili gasilci s plinskimi maskami in rokavicami. Šele po večurnem boju jim je uspelo, da so roj pregnali.

V najem se da takoj manjše posestvo, ki obsega stanovanjsko in gospodarsko poslopje z dvema sobama in kuhinjo, približno 8 birnov posevke, travni in pašnik. Poslopje je novo zidano in blizu ceste pri Sv. Luciji, občina Zgorna Vesca. — Pojasnila daje: Marija Schlosser, p. d. Boštela, Sv. Lucija, p. Marie Elend. 60